

Актуальність розробки очних крапель для застосування у ветеринарії

Білоусова Ю.А., Пуль-Лузан В.В., Ярних Т.Г.

Національний фармацевтичний університет, м.Харків, Україна

pulluzanv@gmail.com

Вступ. Кішка, навіть домашня, залишається хижаком. Гострий зір необхідний їй для активного життя. Хоча коти короткозорі та їх зір подібний до зору дальтоніків, в темноті вони бачать у шість разів краще. Очне яблуко – це складний і в водночас дуже ніжний орган. Ззовні його захищають повіки, слізна плівка і третя повіка. Захворювання очей зустрічаються в котів досить часто, незалежно від віку тварини чи породи. У більшості випадків власники самі помічають проблему. Показниками, що свідчать про здоров'я очей, є їх прозорість та блиск.

До захворювань, вражаючим повіки очей тварин, відносять: блефарит, рани і удари, заворот або виворот повік, птоз (опущення верхніх повік), лагофтальм (зрощення повік), новоутворення. Вражають очне яблуко такі хвороби: кон'юнктивіт, глаукома (підвищений тиск), катаракта, дермоїд (новоутворення в області кон'юнктиви), вивих очного яблука, виразки рогівки і її запалення, кератит.

Мета дослідження. Обґрунтування необхідності розробки екстемпорального засобу для лікування захворювань очей у котів у формі крапель.

Методи та об'єкти дослідження. Матеріалами та методами дослідження є інформаційні, засновані на дослідженні наукової літератури, а також матеріали інтернет-ресурсів.

Основні результати. *Блефарит* - це запалення повік. Дуже часто власники тварин плутають його з кон'юнктивітом. Розрізняють простий, виразковий, лускатий і мейбомієвий блефарити.

На початку симптоми є однаковими для всіх видів захворювання. Кіт чеше око лапою, чим ще більше ускладнює становище. З'являються виділення, сльозотеча, згодом у виділеннях спостерігаються домішки гною, тварина мружить око, повіки червоніють і набрякають.

За відсутності адекватного лікування простий блефарит переходить у лускатий, а згодом і у виразковий. Наслідком цього може стати деформація повіки, заворот чи виворот повік.

Мейбомієвий блефарит виникає через надмірне виділення залозами секрету, який в нормі бере участь у формуванні захисної слізної плівки. Через потрапляння інфекції залози починають інтенсивно виробляти секрет, що склеює повіки.

Кон'юнктивіт – це запалення кон'юнктиви, слизової оболонки ока, головною функцією якої є захист рогівки від впливу агресивного навколишнього середовища, а також

від потрапляння бактерій та вірусів, які є збудниками захворювань. Симптоми кон'юнктивіту наступні: блефароспазми (інтенсивне змикання повік), набряк кон'юнктиви, почервоніння повіки, виділення різного характеру.

За видами вирізняють гострий катаральний, алергічний, фолікулярний (хронічний процес, в який залучаються лімфатичні фолікули третього століття) кон'юнктивіти.

Кератит - це запалення рогівки, що супроводжується помутнінням білка, втратою прозорості.

Можливими причинами патології є механічні пошкодження (травми), інфекції, алергічні реакції, генетична схильність, аутоімунні захворювання, авітаміноз, порушення в ендокринній системі, закупорка слізного каналу та інші.

Симптоми кератиту - це блефароспазми, набряк кон'юнктиви, слезотеча, боязнь світла, помутніння рогівки, пролапс третьої повіки. При хронічному перебігу спостерігається проростання кровоносних судин у рогівку.

Розрізняють виразковий, хронічний дегенеративний, еозинофільний, пігментозний види цього захворювання.

Для лікування очних хвороб тварин існує велика кількість засобів промислового виробництва. Загальні принципи терапії наступні:

- ✓ Для зниження дратівливої дії необхідно промивати очі тварини ватним тампоном, змоченим у теплій воді. Замість теплої води можуть використовуватися відвари лікарських рослин. При цьому забираються скоринки та гнійні виділення, які можуть стати джерелом бактеріального інфікування.
- ✓ При поразці повік їх краю змазуються мазями - стрептоміцинової або синтоміцинової.
- ✓ За призначенням лікаря в уражене око закопуються лікарські препарати. Найчастіше використовуються ветеринарні краплі на гентаміциновій основі.
- ✓ Якщо це необхідно, курс лікування включатиме засоби, що знижують внутрішньоочний тиск.

Хвороби добре виліковуються мазями з антибіотиками і краплями. Також використовують розчини для промивання. Для промивання очей краплі закапують в наступному порядку: треба закапати 1-2 краплі медикаменту в кожне око, злегка помасажувати повіки тварини, ватним диском видалити залишки препарату, процедуру бажано проводити 2 рази на день.

Висновки. Захворювання очей у тварин зустрічаються часто, ветеринари для терапії захворювань найчастіше призначають лікарські препарати гуманної фармації. Екстемпоральні засоби на ринку України відсутні. З огляду на те, що тварини дуже чутливі, останнім часом зустрічаються алергічні реакції на різні препарати, то актуальним є розробка

екстемпорального засобу для лікування очних захворювань у тварин. З огляду аналізу джерел оптимальною формою обрано саме краплі. По-перше, це зручність у застосуванні і дозуванні. Дана лікарська форма полегшує застосування її у тварин. У якості активних речовин нами обрано компоненти саме рослинного походження, тому що ризик побічних захворювань менше.

Історичні аспекти розвитку мазевих основ

Бобкова Т.О., Ковальов В.В., Ковальов В.М.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

volodyakw@gmail.com

Вступ. Мазі одні з найдавніших лікарських форм, які не втратили свого значення в сучасній медицині. У світлі сучасних уявлень фізичної та колоїдної хімії мазі можна розглядати як структуровані дисперсні системи, що складаються з АФІ рівномірно розподілених в мазевій основі. Склад мазей може включати широкий спектр АФІ.

Мета дослідження. Визначити історичні аспекти використання допоміжних речовин у якості мазевих основ.

Методи та об'єкти дослідження. Для досягнення поставленої мети було використано загальнонаукові методи дослідження: аналіз, синтез, зіставлення, узагальнення, порівняння, систематизація для обробки літературних даних.

Основні результати. Мазі були відомі ще стародавнім єгиптянам. У давньоєгипетських храмах збереглися настінні фрески, які показували весь процес виготовлення мазей. Також є відомості про використання мазей в Месопатамії, Стародавньому Римі, Древній Греції і –в– інших державах. Раніше до складу мазей входили подрібнені частини лікарських рослин, мінерали, смоли, компоненти тваринного походження. У якості основ застосовували віск, масла і тваринні жири. Твердий парафін (температура плавлення близько 60 °С) або парафін був відкритий Карлом Райхенбахом в Німеччині в 1830 році. У ХХVІІІ сторіччі в якості мазевих основ почали застосовувати парафін і стеарин, який виділяли з нафти. У 1859 році англійським хіміком Робертом Чезбро у США отримано вазелін. 14 травня 1878 року субстанцію запатентовано в США як лікувальний та косметичний засіб під назвою - «Вазелін». Перше повідомлення про отримання поліетиленгліколю (ПЕО) датовано 1859 роком. Вчені А. В. Луренсо, і Чарльз Адольф Вюрц отримали ізольовані продукти, які були поліетиленгліколями. Значного розповсюдження, завдяки високому осмосу, набули гідрофільні поліетиленоксидні (сплав макрополів) мазеві основи. У 1882 році Лабрайх вперше